

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Memorie van Antwoord inzake de Tijdelijke wet
uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT

Datum
15 mei 2023

Ons kenmerk
4661577

Dossiernummer
4052861

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT is op 4 april 2023 aangenomen door de Tweede Kamer. Vervolgens heeft in de Eerste Kamer een voorbereidend onderzoek plaatsgevonden door de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid op 9 mei 2023. Op 15 mei 2023 is het voorlopig verslag van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer vastgesteld. Door de leden van de fracties van de PVV, D66, GroenLinks en de PvdA zijn enkele vragen gesteld. Met bijgevoegde memorie van antwoord (MvA) beantwoordt u deze vragen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van bijgevoegde memorie van antwoord aan de EK.

3. Kernpunten

Het wetsvoorstel Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT bakent de groep uithuisgeplaatste kinderen van de groep door de toeslagenaffaire gedupeerde ouders af. Voor een nadere toelichting op de inhoud en doelen van het wetsvoorstel, zie hierna in paragraaf 4.1.

De vragen van de leden van de fracties van de PVV, D66, GroenLinks en de PvdA betreffen met name de volgende onderwerpen:

- *Rangorde doelen van het wetsvoorstel.* Hierop is gereageerd dat alle doelen voor u van belang zijn. Het accent in de uitvoering ligt voor u vooral op het verkrijgen van inzicht in de groep ouders en hun kinderen, en het doen van een ondersteuningsaanbod aan deze ouders.
- *Knelpunten in de uitvoering.* In de MvA is uiteengezet dat het koppelingsproces naar verwachting geen knelpunten zal opleveren. Ouders en kinderen kunnen verzoeken om vernietiging van hun persoonsgegevens.
- *Waarborgen tegen het rondzwerven van lijsten van UHP KOT-ouders en -kinderen.* De lijsten van UHP KOT-ouders en UHP KOT-kinderen worden pas na ten minste zes weken na het ondersteuningsaanbod verstrekt aan de organisaties. In de tussentijd kunnen de ouders/kinderen reeds een verzoek doen tot verwijdering van hun persoonsgegevens. Na verwerking van die verzoeken wordt een lijst verstrekt aan de organisaties. Op die manier is er steeds één actuele versie van de lijst(en).
- *Mogelijkheden voor UHP KOT-kinderen om zich te laten schrappen van de lijst van UHP KOT-kinderen.* Kinderen vanaf 16 jaar kunnen zelf actie ondernemen

- om zich te laten schrappen van de lijst van UHP KOT-kinderen. Voor kinderen jonger dan 16 jaar gebeurt dit door de ouder of wettelijk vertegenwoordiger.
- *Bewaren van de lijst van UHP KOT-ouders.* Als de koppeling van de persoonsgegevens is voltooid, worden de gegevens van de ouders waar geen sprake is van overlap, gewist. De lijst van UHP KOT-ouders dient uiterlijk bij het vervallen van de wet te worden vernietigd.
 - *Dataminimalisatie bij de lijst van UHP KOT-ouders.* In de MvA wordt uiteengezet welke informatie op de lijst van UHP KOT-ouders is te vinden en waarom die informatie nodig is op de lijst van UHP KOT-ouders.
 - *Hoeveel kinderen zijn teruggeplaatst en wat is ondernomen om de gedupeerde ouders zo snel mogelijk ondersteuning te bieden?* Sinds de start van het Ondersteuningsteam in april 2022 zijn er vijftien kinderen teruggeplaatst bij gezinnen waar het Ondersteuningsteam bij is betrokken. Verder is aangegeven dat u zich sinds eind 2021 inzet om gedupeerde gezinnen die te maken hebben (gehad) met uithuisplaatsing extra hulp en ondersteuning te bieden.
 - *Vertrouwen ouders in het ondersteuningsaanbod.* De procesbegeleiders van het Ondersteuningsteam zijn getraind om met wantrouwen om te gaan. Ouders bepalen zelf of ze gebruik willen maken van het aanbod.
 - *Voorkomen dat gedupeerde worden benaderd door minister en gecertificeerde instellingen.* Gecertificeerde instellingen kunnen op grond van hun wettelijke taak in contact treden met de ouders van uithuisgeplaatste kinderen. Zij kunnen daarbij ook wijzen op de aanwezige ondersteuning die voor ouders beschikbaar is. Het algemene ondersteuningsaanbod wordt gedaan door de Minister voor Rechtsbescherming.
 - *Evaluatie van het wetsvoorstel.* De wet vervalt op 1 januari 2025, tenzij er sprake is van dringende redenen. Bij de besluitvorming over dringende redenen zal ook aandacht zijn voor doelmatigheid en effectiviteit van de wet en de bescherming van de privacy van ouders en kinderen.

4. Toelichting

4.1 Inhoud wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel koppelt persoonsgegevens van gedupeerde ouders van het kinderopvangtoeslagschandaal en uithuisgeplaatste kinderen aan elkaar. Op die manier ontstaat inzicht in de groep gedupeerde ouders met uithuisgeplaatste kinderen. Met behulp van deze gegevenskoppeling kan aan deze ouders een ondersteuningsaanbod worden gedaan. Daarnaast kunnen dankzij de gegevenskoppeling verschillende organisaties (Raad voor de rechtspraak en de gerechten, de raad voor de kinderbebescherming en de gecertificeerde instellingen) reflecteren op het eigen handelen in het verleden. Deze drie doelen (inzicht, ondersteuningsaanbod en reflectie) maken vanaf het begin deel uit van het wetsvoorstel.
- Door amendementen bij de plenaire behandeling in de Tweede Kamer zijn twee doelen toegevoegd:
 - Het kunnen verrichten wetenschappelijk onderzoek en verrichten onderzoek door de commissie Hamer;
 - Het informeren van UHP KOT-ouders en UHP KOT-kinderen wat er met de persoonsgegevens is gedaan.
- De wet vervalt op 1 januari 2025. Dat kan met twee jaren worden verlengd. Een dergelijke verlenging kan maximaal drie maal worden verzocht, indien daarvoor dringende reden en nadat het is voorgelegd aan de Eerste en Tweede Kamer.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
15 mei 2023

Ons kenmerk
4661577

4.2 Politieke context

- U heeft in een debat over problemen met uithuisplaatsingen van kinderen in mei 2022 aan de TK toegezegd te regelen dat er inzicht in de omvang van de groep gedupeerde ouders komt, waarmee de betrokken organisaties ook weten wie deze ouders zijn. Dit wetsvoorstel geeft daaraan uitvoering.
- In de TK hebben de leden van de fracties van GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor het wetsvoorstel gestemd en de leden van de overige fracties ertegen. Het wetsvoorstel is daarom aangenomen.
- Het gaat om een spoedwetsvoorstel. Om die reden is gewenst op korte termijn de memorie van antwoord aan de EK te verzenden. De verwachting is dat het wetsvoorstel dan rond juni/juli 2023 in werking kan treden.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
15 mei 2023

Ons kenmerk
4661577

4.3 Financiële overwegingen

Aan de uitvoering van het wetsvoorstel zijn kosten verbonden. De kosten voor de techniek die toegepast gaat worden, zijn laag. De kosten voor de uitvoering bij de RvdR en bij de RvdK worden vooralsnog begroot op 220.000 euro. De kosten voor de uitvoering bij de Belastingdienst/Toeslagen worden vooralsnog begroot op nihil. Afhankelijk van het aantal te onderzoeken dossiers dat uit de datakoppeling naar voren komt, kunnen deze kosten ook anders uitvallen. Deze kosten worden gedragen door DGSenB.

4.4 Krachtenveld

- Alle stukken zijn inhoudelijk afgestemd met DGSenB.
- DGSenB heeft contact gehad met de verschillende betrokken organisaties (Belastingdienst/Toeslagen, raad voor de kindbescherming, RvdR, Jeugdzorg Nederland en het Ondersteuningsteam). Deze organisaties hebben inbreng geleverd op de MvA.
- De MvA wordt gelijktijdig voorgelegd aan de Staatssecretaris Toeslagen en Douane en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Alle informatie in deze nota met uitzondering van de persoonsgegevens van betrokken ambtenaren kan openbaar worden gemaakt.

6. Bijlagen

- Voorlopig verslag
- Memorie van antwoord
- Brief voorzitter EK